

İĞDIR ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ŞİDDET DENEYİMLERİ VE KADINA YÖNELİK AİLE İÇİ ŞİDDETLE İLGİLİ TUTUM VE DAVRANIŞ DÜZEYLERİ

İĞDIR UNIVERSITY STUDENTS' EXPERIENCES OF VIOLENCE AND ATTRIBUTES AND BEHAVIORAL LEVELS ON DOMESTIC VIOLENCE AGAINST WOMEN

Özlem Karabulutlu¹ Gülhan Akdemir²

ÖZ

Çalışmada Iğdır Üniversitesi ön lisans ve lisans öğrencilerinin şiddet deneyimleri ve kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili tutum ve davranış düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Kesitsel tanımlayıcı türde yürütülen çalışmada örneklem seçimi yapılmamış evrenin tümüne ulaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmaya Iğdır Üniversitesinde okuyan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 620 ön lisans ve lisans öğrencisi katılmıştır. Veriler 15 Ekim-30 Aralık 2019 tarihleri arasında, araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”, “Aile İçi Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği” ve “Şiddet Deneyimleri Ölçeği” kullanılarak anket yöntemiyle toplanmıştır. Veriler SPSS 23.0 programı ile değerlendirilmiştir. Çalışma bulgularına göre erkek öğrenciler kadın öğrencilere kıyasla 2 kat daha fazla oranda şiddete maruz kalmıştır. Hem ebeveyn hem de kardeş şiddetine erkek öğrenciler kadın öğrencilere kıyasla daha fazla oranda maruz kalmıştır. Aile içi şiddete erkek öğrencilerin daha fazla maruz kalmasına rağmen şiddet uygulayan ve şiddeti çözüm yolu olarak kabul eden grubun yine erkek öğrenciler olduğu görülmektedir. Şiddet konusunda farkındalığın artırılması, toplum temelli eğitim programlarının düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, aile, şiddet, tutum, öğrenci.

ABSTRACT

In the study, it was aimed to determine the violence experiences and attitudes and behavior levels of Iğdır University undergraduate students regarding domestic violence against women. In the cross-sectional descriptive study, it was tried to reach the entire population without sampling. 620 undergraduate students studying at Iğdır University and agreeing to participate in the study participated in the research. The data were collected between October 15 and December 30, 2019, using the "Personal Information Form", "Attitude Scale Regarding Domestic Violence" and "Violence Experiences Scale" developed by the researcher. The data were evaluated with the SPSS 23.0 program. According to the findings of the study, male students were exposed to both parental and sibling violence at a higher rate than female students. Although male students are more exposed to domestic violence, it is seen that the group that perpetrates violence and accepts violence as a solution is still male students. It is thought that awareness about violence should be increased and community-based education programs should be organized.

Keywords: Social Media, Happiness, Covid -19, Communication, Popular Culture.

¹ Doçent Dr., Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, okarabulutlu@gmail.com.tr, orcid.org/ 0000-0001-7477-3450

² Öğr. Gör., Iğdır Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, glhn.srn@gmail.com.tr, orcid.org/ 0000-0001-8068-2272

Sorumlu yazar / Corresponding Author: Gülhan AKDEMİR, e-posta: glhn.srn@gmail.com.tr
Gönderilme /Submitted: 17.10.2022 **Kabul/ Accepted:** 28.12.2022

1. GİRİŞ

Şiddet kişinin kendisine, başkasına, topluluğa ya da gruba yönelik fiziksel zarar, yaralama, ölüm, gelişim bozuklukları ya da yoksunluk ile sonuçlanabilen, fiziksel zor kullanım veya tehdit olarak tanımlanmaktadır (Karabulutlu, 2015; Sütçü, 2021). Kadına yönelik aile içi şiddet; Aile içinde oluşan, cinsiyete yönelik, kadın üzerinde üstünlük ve baskı kurmayı hedefleyen, tehdit, kontrol, dayatma, cinsel, psikolojik, ekonomik ve fiziksel zararlarla sonuçlanan, kadının haklarının ihlal edildiği eylemdir (Kol ve Topgöl, 2021).

Aile içi şiddet toplumun önde gelen sağlık problemleri arasındaki yerini korumaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından kadına yönelik şiddetle ilgili Birleşmiş Milletler (BM) Kurumlar Arası çalışma grubu adına yürütülen, 2000-2018 yılları arasında 161 ülke ve bölgeye ait verilerinin analizine göre, dünya çapında kadınların yaklaşık 3'te 1'i (%30'u) eşi veya partneri tarafından şiddete maruz kalmaktadır (WHO, 2021). Ülkemizde her 10 kadından 4'ü yaşamının bir döneminde şiddete maruz kalmaktadır (Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, 2018).

Şiddetin sebepleri arasında işsizlik çok eşlilik, erkeğin sigara alkol madde bağımlılığı gibi zararlı sosyal alışkanlıkları ve infertilite gösterilirken eğitim düzeyi ile ilgili herhangi bir ilişkisi olmadığı görülmüştür (Aduloju ve ark., 2015; Durduran ve ark., 2021).

Şiddete maruz kalan kadınlarda uzuvlarda kırılma, çatlak ve morarma gibi fiziksel yaralanmalar, istenmeyen gebelikler, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, cinsel işlev bozuklukları, yeme bozukluğu, uyku bozukluğu, madde kullanımı, travma sonrası stres bozukluğu, depresyon ve intihara kadar ilerleyen sağlık problemleri ortaya çıkmaktadır (Ames ve ark., 2014; Sütçü, 2021).

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1. Araştırmanın Amacı ve Tipi

Çalışmada Iğdır Üniversitesi ön lisans ve lisans öğrencilerinin şiddet deneyimleri ve kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili tutum ve davranış düzeylerini belirlemek amacıyla kesitsel tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

2.2. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma, Iğdır Üniversitesi Karaağaç ve Şehit Bülent Yurtseven kampüslerinde 15 Ekim-30 Aralık 2019 tarihleri arasında yapılmıştır.

2.3. Araştırmanın Evreni/Örnekleme

Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz yarısında okuyan toplam 7439 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem kapsamına çalışmaya katılmayı kabul eden 620 öğrenci alınmıştır. 35 öğrenci anket formunu eksik doldurduğu için çalışmaya dâhil edilmemiştir. Araştırmada örneklem seçimi yapılmadan evrenin tümüne ulaşılmaya çalışılmıştır. Çalışmanın bağımlı değişkeni öğrencilerin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarıdır. Bağımsız değişkenler ise kadına

yönelik şiddete ilişkin özellikler ile sosyo-demografik özelliklerdir.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu”, “Aile İçi Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği” ve “ Şiddet Deneyimleri Ölçeği” kullanılarak anket yöntemiyle toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine (cinsiyeti, yaşı, okuduğu bölüm, anne ve baba eğitim durumu, yerleşim yeri vb.) ilişkin bilgi almaya yönelik toplam 12 sorudan oluşmaktadır.

Aile İçi Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği: Araştırmacılar tarafından literatür taranarak geliştirilen ve aile içi şiddete ilişkin tutumu belirleyen 5’li Likert tipi ölçekte fiziksel, ekonomik, psikolojik ve cinsel şiddeti içeren toplam 44 sorudan oluşmaktadır (Karabulutlu, 2015; Can, 2015; Dağlar ve ark., 2017; Dikmen ve Marakoğlu, 2019).

Şiddet Deneyimleri Ölçeği: Araştırmacılar tarafından literatür taranarak geliştirilen ve öğrencilerin şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama sıklığını belirleyen 19 sorudan oluşmaktadır (Karabulutlu, 2015; Can, 2015; Dağlar ve ark., 2017; Dikmen ve Marakoğlu, 2019).

2.5. Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırma verileri toplanırken öğretim elemanının bilgisi ve izni doğrultusunda öğrencilerin okudukları bölümlerde ders başlamadan önce sınıfta

araştırmacılar tarafından araştırmanın amacı açıklandıktan ve katılımcılar bilgilendirildikten sonra sözel onamlar alınmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden öğrencilere Kişisel Bilgi Formu, Aile İçi Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği ve Şiddet Deneyimleri Ölçeği uygulanmıştır. Veriler gözlem altında yanıtlama tekniği ile anketin doldurtulmasıyla toplanmıştır. Araştırmada veriler SPSS 23.0 paket programında değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde; sayı ve yüzdeler dağılım, ortalamalar ve ki-kare testi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

2.6. Araştırmanın Etik Yönü

Çalışma için Kafkas Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulundan (Etik karar no:01 Tarih:31/01/2018) onay alınmıştır. Ayrıca çalışmanın yapıldığı Iğdır Üniversitesi Rektörlüğünden uygulama izni alınmıştır.

2.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışma Fen- Edebiyat Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Iğdır Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, İlahiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Ziraat Fakültesi lisans ve ön lisans öğrencilerine uygulanmıştır.

2.8. Bulgular

Tablo 1’de öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri verilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %58.42’ü kadın, %41.6’sı erkektir. Öğrencilerin yaş ortalaması 21.22 ± 3.32 ’dir. Öğrencilerin %41.6’sı il merkezinde yaşarken %28.1’i köyde yaşamaktadır. Çekirdek

ailede yaşayanların oranı %63.4 iken geniş ailede yaşayanların oranı %36.6'dır. Öğrencilerin %94.8'i bekâr iken %3.2'si evli, %1.2'si imam nikâhlı, %0.8'i boşanmış veya ayrı yaşamaktadır. Öğrencilerin %63.4'ü çekirdek, %36,6'sı geniş ailede yaşamaktadır. Annelerin %40.5'i okuma-

yazma bilmez iken bu oran babalar için %9'dur. Babaların %39.4'ü gelir getiren bir işte çalışmaz iken bu oran anneler için % 95'tir. Öğrencilerin sadece %1.8'i ekonomik durumunu çok iyi olarak değerlendirirken %21'i yetersiz olarak değerlendirmiştir. Düzenli çalışılan iş oranı %6.9'dur.

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyo-demografik Özellikleri

		N	%
Bölümü	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	15	2,4
	Fen- Edebiyat Fakültesi	74	11,9
	İlahiyat Fakültesi	152	24,5
	Mühendislik Fakültesi	13	2,1
	Ziraat Fakültesi	45	7,3
	Iğdır Sağlık Hizmetleri MYO	321	51,8
Cinsiyeti	Kadın	362	58,4
	Erkek	258	41,6
En uzun süre yaşadığı yer	İl merkezi	258	41,6
	İlçe merkezi	176	28,4
	Kasaba	12	1,9
Medeni hali	Köy	174	28,1
	Bekâr	588	94,8
	Evli (resmi nikâhlı)	20	3,2
	İmam nikâhlı	7	1,2
Aile tipi	Boşanmış/ayrı yaşıyor	5	0,8
	Çekirdek	393	63,4
	Geniş	277	36,6
Baba eğitimi	Okur-yazar değil	56	9,0
	Okur-yazar	82	13,2
	İlkokul	306	49,4
	Lise	127	20,5
	Üniversite	49	7,9
Anne eğitimi	Okur-yazar değil	251	40,5
	Okur-yazar	83	13,4
	İlkokul	213	34,4
	Lise	58	9,4
Baba mesleği	Üniversite	15	2,4
	Memur	91	14,6
	İşveren	52	8,4
	İşçi	233	37,6
	Çalışmıyor	244	39,4
Anne mesleği	Memur	9	1,5
	İşveren	4	0,6
	İşçi	18	2,9
	Ev hanımı	589	95,0
Ailenin ekonomik durumu	Çok iyi	11	1,8
	İyi	172	27,7
	Yeterli	307	49,5
	Yetersiz	130	21,0
Düzenli çalışılan iş	Evet	43	6,9
	Hayır	577	93,1

Tablo 2’de ve Tablo 3’de kadın ve erkek öğrencilerin aile içi şiddete ilişkin tutumlarına yer verilmiştir.

Buna göre kadın öğrencilerin %2,8’i kadınların meslek sahibi olmalarını gerekli görmez iken bu oran

erkek öğrenciler için %10.4'tür. Erkek istemiyorsa kadının çalışmaması gerektiği görüşüne katılan erkeklerin oranı %23.7'dir ve kadınların oranının (%12.7) yaklaşık iki katıdır. Kadın öğrencilerin %34.2'si evi geçindirmek erkeğin görevidir görüşüne katılırken bu oran erkekler için %60.5'tir. Kadının eşinden fazla para kazanmasını doğru bulmayan erkeklerin oranı (%23.7) kadınların oranının (%12.4) yaklaşık iki katıdır. Kadınların %82.9'u şiddet için geçerli hiçbir sebep olmayacağını ifade ederken bu oran erkekler için

%72.8'dir. Kadınlar erkeğin kontrolü altında olmalıdır görüşüne katılan erkeklerin oranı (%43) kadınların oranının (%15.5) yaklaşık 3 katıdır. Ataerkil aile yapısını destekleyen erkek öğrencilerin oranı %67 iken bu oran kadın öğrenciler için %31.2'dir. Kadın dışarı çıkmak isterse eşinden izin alması gerektiğini düşünen erkeklerin oranı %73.2 iken bu oran kadınlar için % 49.4'tür. Şiddetin bazı durumlar için çözüm yolu olabileceğini düşünen erkeklerin oranı (%12) kadınların oranının (%4.4) yaklaşık 3 katıdır.

Tablo 2. Aile İçi Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği (Kadın öğrenci n=362)

Görüşler	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Aile içi şiddet önemli bir halk sağlığı problemidir.	296	81.8	51	14.1	1	0.3	7	1.9	7	1.9
Ev işleri eşler arasında paylaşılmalıdır.	243	67.1	91	25.1	13	3.6	9	2.5	6	1.7
Kadınlar eş ve annedir.	240	66.3	67	18.5	10	2.8	30	8.3	15	4.1
Kadınlar da meslek sahibi olmalıdır.	312	86.2	33	9.1	7	1.9	5	1.4	5	1.4
Evin geçimini sağlamak erkeğin görevidir.	62	17.1	62	17.1	38	10.5	130	35.9	70	19.4
Kadın çalışmak için eşinden izin almalıdır.	20	5.5	35	9.7	27	7.5	117	32.3	163	45.0
Kadının eşinden fazla para kazanması doğru değildir.	19	5.2	26	7.2	18	5.0	118	32.6	181	50.0
Kadınlar kazandıklarını istedikleri gibi harcayabilirler.	134	37.0	70	19.3	39	10.8	83	22.9	36	9.9
Kadınlar eşleri için kariyerlerinden fedakârlık edebilirler.	40	11.0	49	13.5	72	19.9	88	24.3	113	31.2
Haklı görülebilecek dayak yoktur.	266	73.5	34	9.4	9	2.5	14	3.9	39	10.8
Kadına şiddetin haklı gerekçeleri olabilir.	18	5.0	19	5.2	15	4.1	51	14.1	259	71.5
Kadın şiddet gördüğünü saklamamalıdır.	241	66.6	66	18.2	11	3.0	21	5.8	23	6.4
Kadın erkek eşitliğine inanırım.	210	58.0	57	15.7	31	8.6	29	8.0	35	9.7
Çocuk öncelikle kadının görevidir.	73	20.2	77	21.3	45	12.4	97	26.8	70	19.3
Erkeklerin ev işi yapmamalıdır.	9	2.5	11	3.0	32	8.8	131	36.2	179	49.4

Erkek kadını kontrol etmelidir.	17	4.7	39	10.8	24	6.6	106	29.3	176	48.6
Erkeğin eğitim seviyesi kadından daha yüksek olmalıdır.	19	5.2	18	5.0	24	6.6	98	27.1	203	56.1
Ailede aile reisinin erkek olması gerekir	37	10.2	76	21.0	44	12.2	85	23.5	120	33.1
Kadının dışarı çıkması için eşin izni gereklidir.	62	17.1	117	32.3	43	11.9	59	16.3	81	22.4
Kadın eve kocasından önce gelmelidir.	41	11.3	58	16.0	38	10.5	116	32.0	109	30.1
Bazen kadına şiddet çözümdür.	4	1.1	12	3.3	9	2.5	54	14.9	283	78.2
Yürümeyen evlilikte çocuk yapılmalıdır.	8	2.2	15	4.1	33	9.1	59	16.3	247	68.2
Bazen kadına bir tokat atılabilir.	5	1.4	12	3.3	10	2.8	48	13.3	287	79.3
Tartışma anında öfke nedeniyle şiddet normaldir.	2	0.6	10	2.8	10	2.8	54	14.9	286	79.0
Alkollü erkek eşine fiziksel şiddet uygulayabilir.	3	0.8	4	1.1	5	1.4	40	11.0	310	85.6
Söz dinlemeyen kadın baskılanmalıdır	4	1.1	19	5.2	22	6.1	72	19.9	245	67.7
Ufak tartışmalar evin tadı tuzudur.	39	10.8	99	27.3	74	20.4	65	18.0	85	23.5
Kızlar kesinlikle ailelerinin istedikleri kişi ile evlenmelidirler.	20	5.5	15	4.1	21	5.8	66	18.2	240	66.3
Geç saatte dışarıda olan kadın tacize uğrayabilir.	4	1.1	16	4.4	14	3.9	40	11.0	288	79.6
Açık saçık giyinen kadın sözlü ve cinsel tacize uğrayabilir.	3	0.8	9	2.5	12	3.3	43	11.9	295	81.5
Sokakta cinsel tacize uğrayan kadının davranışları(bakma, gülme vb.) buna neden olmuştur.	3	0.8	19	5.2	12	3.3	43	11.9	285	78.7
Kadın eşinin ilişki isteğini geri çeviremez.	8	2.2	18	5.0	32	8.8	45	12.4	259	71.5
Anne babasına karşı çıkanlar kötü davranışı hak eder.	10	2.8	17	4.7	38	10.5	86	23.8	211	58.3
Sorumsuz gençler kötü davranışı hak eder.	6	1.7	29	8.0	33	9.1	99	27.3	195	53.9
Gereksiz harcama yapan genç kötü davranışı hak eder.	4	1.1	21	5.8	34	9.4	111	30.7	192	53.0
Söz dinlemeyen genç kötü davranışı hak ediyordur.	5	1.4	25	6.9	41	11.3	110	30.4	181	50.0
Yasak cinsel ilişkisi olanlara kötü davranılabilir.	29	8.0	48	13.3	57	15.7	88	24.3	140	38.7
Evlilik dışı çocuğu olanlara kötü davranılabilir.	23	6.4	39	10.8	73	20.2	90	24.9	137	37.8
Homoseksüel ilişkisi olanlara kötü davranılabilir.	24	6.6	41	11.3	71	19.6	74	20.4	152	42.0
Her aile içinde şiddet vardır ve bu doğaldır.	7	1.9	17	4.7	29	8.0	97	26.8	212	58.6
Şiddet uygulayanlara yasalarla verilen cezalar caydırıcıdır.	50	13.8	43	11.9	60	16.6	70	19.3	139	38.4
Devlet şiddet uygulanan kadına destek olmalıdır.	295	81.5	31	8.6	7	1.9	9	2.5	20	5.5

Kadına şiddet uygulayan erkeklere mahkeme ceza vermelidir.	283	78.2	27	7.5	9	2.5	11	3.0	32	8.8
Şiddet gören kadınlar için sığınma evleri açılmalıdır.	284	78.5	38	10.5	10	2.8	7	1.9	23	6.4

Tablo 2 ve Tablo 3'e göre evlilik yürümüyorsa çocuk yapılmasını gerektiğini savunan erkeklerin oranı (%26.8) kadınların oranının (%6.3) 4 katıdır. Söz dinlemeyen kadının baskı altına alınmamasının gerektiğini düşünen erkelerin oranı (%24.8) kadınların oranının (%6.3) 4 katıdır. Geç saatte dışarıda olan bir kadının tacize uğrayabileceğini düşünen erkeklerin oranı (%14.3) kadınların oranının (%5.5) yaklaşık 3 katıdır. Kadın istemese bile eşi ile

ilişkiye girmesi gerektiğini düşünen erkeklerin oranı (%20.5) kadınların oranının (%7.2) yaklaşık 3 katıdır. Şiddet uygulayanlara verilen cezaların caydırıcı olduğunu düşünen kadın öğrencilerin oranı %25.7 iken bu oran erkek öğrenciler için %29'dur. Şiddete uğrayan kadına devlet desteğinin gerekli olduğunu düşünen kadın öğrencilerin oranı %90.1 iken bu oran erkekler için 80.2'dir.

Tablo 3. Aile İçi Şiddete İlişkin Tutum Ölçeği (Erkek öğrenci n=258)

Görüşler	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Aile içi şiddet önemli bir halk sağlığı problemidir.	204	79.1	40	15.5	5	1.9	4	1.6	5	1.9
Ev işleri eşler arasında paylaşılmalıdır.	126	48.8	83	32.2	25	9.7	9	3.5	15	5.8
Kadınlar eş ve annedir.	179	69.4	51	19.8	7	2.7	12	4.7	9	3.5
Kadınlar da meslek sahibi olmalıdır.	152	58.9	53	20.5	26	10.1	13	5.0	14	5.4
Evin geçimini sağlamak erkeğin görevidir.	90	34.9	66	25.6	35	13.6	36	14.0	31	12.0
Kadın çalışmak için eşinden izin almalıdır.	62	24.0	50	19.4	39	15.1	52	20.2	55	21.3
Kadının eşinden fazla para kazanması doğru değildir.	36	14.0	25	9.7	31	12.0	79	30.6	87	33.7
Kadınlar kazandıklarını istedikleri gibi harcaabilirler.	49	19.0	50	19.4	42	16.3	62	24.0	55	21.3
Kadınlar eşleri için kariyerlerinden fedakârlık edebilirler.	75	29.1	67	26.0	56	21.7	36	14.0	24	9.3
Haklı görülebilecek dayak yoktur.	159	61.6	29	11.2	24	9.3	19	7.4	27	10.5
Kadına şiddetin haklı gerekçeleri olabilir.	19	7.4	35	13.6	30	11.6	49	19.0	125	48.4
Kadın şiddet gördüğünü saklamamalıdır.	102	39.5	71	27.5	29	11.2	26	10.1	30	11.6
Kadın erkek eşitliğine inanırım.	127	49.2	67	26.0	24	9.3	23	8.9	17	6.6
Çocuk öncelikle kadının görevidir.	75	29.1	88	34.1	40	15.5	30	11.6	25	9.7
Erkeklerin ev işi yapmamalıdır.	30	11.6	29	11.2	40	15.5	91	35.3	68	26.4
Erkek kadını kontrol etmelidir.	56	21.7	55	21.3	42	16.3	49	19.0	56	21.7
Erkeğin eğitim seviyesi kadından daha yüksek olmalıdır.	25	9.7	21	8.1	35	13.6	92	35.7	85	32.9
Ailede aile reisinin erkek olması gerekir	110	42.6	63	24.4	32	12.4	26	10.1	27	10.5
Kadının dışarı çıkması için eşin izni gereklidir.	109	42.2	80	31.0	27	10.5	19	7.4	23	8.9
Kadın eve kocasından önce gelmelidir.	80	31.0	51	19.8	49	19.0	46	17.8	32	12.4
Bazen kadına şiddet çözümdür.	14	5.4	17	6.6	24	9.3	52	20.2	151	58.5
Yürümeyen evlilikte çocuk yapılmalıdır.	33	17.1	25	9.7	52	20.2	45	17.4	103	39.9
Bazen kadına bir tokat atılabilir.	17	6.6	35	13.6	20	7.8	52	20.2	134	51.9

Tartışma anında öfke nedeniyle şiddet normaldir.	10	3.9	18	7.0	27	10.5	57	22.1	146	56.6
Alkollü erkek eşine fiziksel şiddet uygulayabilir.	11	4.3	12	4.7	8	3.1	47	18.2	180	69.8
Söz dinlemeyen kadın baskılanmalıdır.	27	10.5	37	14.3	44	17.1	56	21.7	94	36.4
Ufak tartışmalar evin tadı tuzudur.	58	22.5	83	32.2	58	22.5	29	11.2	30	11.6
Kızlar kesinlikle ailelerinin istedikleri kişi ile evlenmelidirler.	32	12.4	13	5.0	36	14.0	62	24.0	115	44.6
Geç saatte dışarıda olan kadın tacize uğrayabilir.	23	8.9	14	5.4	32	12.4	49	19.0	140	54.3
Açık saçık giyinen kadın sözlü ve cinsel tacize uğrayabilir.	13	5.0	12	4.7	24	9.3	47	18.2	162	62.8
Sokakta cinsel tacize uğrayan kadının davranışları(bakma, gülme vb.) buna neden olmuştur.	16	6.2	19	7.4	33	12.8	53	20.5	137	53.1
Kadın eşinin ilişki isteğini geri çeviremez.	29	11.2	24	9.3	51	19.8	43	16.7	111	43.0
Anne babasına karşı çıkanlar kötü davranışı hak eder.	23	8.9	19	7.4	44	17.1	78	30.2	94	36.4
Sorumsuz gençler kötü davranışı hak eder.	20	7.8	41	15.9	50	19.4	72	27.9	75	29.1
Gereksiz harcama yapan genç kötü davranışı hak eder.	17	6.6	37	14.3	45	17.4	87	33.7	72	27.9
Söz dinlemeyen genç kötü davranışı hak ediyordur.	16	6.2	32	12.4	61	23.6	82	31.8	67	26.0
Yasak cinsel ilişkisi olanlara kötü davranılabilir.	50	19.4	48	18.6	56	21.7	52	20.2	52	20.2
Evlilik dışı çocuğu olanlara kötü davranılabilir.	52	20.2	51	19.8	55	21.3	50	19.4	50	19.4
Homoseksüel ilişkisi olanlara kötü davranılabilir.	66	25.6	38	14.7	60	23.3	41	15.9	53	20.5
Her aile içinde şiddet vardır ve bu doğaldır.	16	6.2	21	8.1	49	19.0	75	29.1	97	37.6
Şiddet uygulayanlara yasalarla verilen cezalar caydırıcıdır.	38	14.7	37	14.3	50	19.4	48	18.6	85	32.9
Devlet şiddet uygulanan kadına destek olmalıdır.	153	59.3	54	20.9	21	8.1	15	5.8	15	5.8
Kadına şiddet uygulayan erkeklere mahkeme ceza vermelidir.	150	58.1	53	20.5	30	11.6	10	3.9	15	5.8
Şiddet gören kadınlar için sığınma evleri açılmalıdır.	153	59.3	39	15.1	37	14.3	7	2.7	22	8.5

Tablo 4. Şiddet Deneyimleri Ölçeği (Kadın öğrenci n=362)

Görüşler	Her zaman		Çoğunlukla		Ara sıra		Çok az		Hiçbir zaman	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Birisine şiddet uyguladım.	5	1.4	5	1.4	26	7.2	78	21.5	248	68.5
Anne ve babamdan şiddet gördüm.	4	1.1	7	1.9	21	5.8	42	11.6	288	79.6
Kardeşlerimden şiddet gördüm.	5	1.4	10	2.8	15	4.1	38	10.5	294	81.2
Akrabalarımın şiddet gördüm.	2	0.6	7	1.9	6	1.7	13	3.6	334	92.3
Tanıdığım/tanımadığım kişiler tarafından sürekli telefonla aranarak rahatsız edilirim.	6	1.7	7	1.9	33	9.1	81	22.4	235	64.9
Tanıdığım/tanımadığım kişiler bulunduğum mekânda sebepsizce karşıma çıkar.	9	2.5	15	4.1	57	15.7	79	21.8	202	55.8
Tanıdığım/tanımadığım kişiler eğer onunla görüşmezsem intihar edeceğini söyler.	9	2.5	9	2.5	5	1.4	19	5.2	320	88.4
Tanıdığım/tanımadığım kişiler eğer onunla görüşmezsem bana ya da sevdiklerime zarar vermeye beni tehdit eder.	5	1.4	11	3.0	10	2.8	13	3.6	323	89.2
Tanıdığım/tanımadığım kişiler sosyal medya aracılığıyla benimle iletişim kurar beni rahatsız eder.	20	5.5	20	5.5	42	11.6	65	18.0	215	59.4
Eşim/sevgilim istemediğim zamanlarda cinsel yakınlaşmaya zorlar.	3	0.8	5	1.4	8	2.2	5	1.4	341	94.2
Eşim/sevgilim bana fiziksel güç uygular.	0	0	5	1.4	6	1.7	5	1.4	346	95.6
Eşim/sevgilim beni dayakla tehdit eder.	4	1.1	3	0.8	2	0.6	9	2.5	344	95.0
Eşim/sevgilim arkadaşlarımla görüşmemi engeller.	6	1.7	9	2.5	11	3.0	21	5.8	315	87.0
Eşim/sevgilim arkadaşlarımla yanında küçük düşürür.	2	0.6	4	1.1	8	2.2	8	2.2	340	93.9
Eşim/sevgilim başkalarının yanında azarlar.	5	1.4	6	1.7	5	1.4	10	2.8	336	92.8
Eşim/sevgilim bana hakaret eder.	4	1.1	4	1.1	8	2.2	10	2.8	336	92.8
Eşim/sevgilim bana bağırır.	6	1.7	5	1.4	13	3.6	16	4.4	322	89.0
Eşim/sevgilim giyimime karışır.	13	3.6	15	4.1	27	7.5	26	7.2	281	77.6
Eşim/sevgilim beni kıskanır.	36	9.9	37	10.2	37	10.2	27	7.5	225	62.2

Tablo 5. Şiddet Deneyimleri Ölçeği (Erkek öğrenci n=258)

Görüşler	Her zaman		Çoğunlukla		Ara sıra		Çok az		Hiçbir zaman	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Birisine şiddet uyguladım.	14	5.4	18	7.0	55	21.3	82	31.8	89	34.5
Anne ve babamdan şiddet gördüm.	6	2.3	10	3.9	38	14.7	63	24.4	141	54.7
Kardeşlerimden şiddet gördüm.	5	1.9	7	2.7	20	7.8	36	14.0	190	73.6
Akrabalarımın şiddet gördüm.	5	1.9	7	2.7	15	5.8	38	14.7	193	74.8
Tanıdığım/tanımadığım kişiler tarafından sürekli telefonla aranarak rahatsız edilirim.	10	3.9	6	2.3	21	8.1	42	16.3	179	69.4
Tanıdığım/tanımadığım kişiler bulunduğum mekânda sebepsizce karşıma çıkar.	8	3.1	16	6.2	44	17.1	55	21.3	135	52.3
Tanıdığım/tanımadığım kişiler eğer onunla görüşmezsem intihar edeceğini söyler.	7	2.7	9	3.5	8	3.1	17	6.6	217	84.1
Tanıdığım/tanımadığım kişiler eğer onunla görüşmezsem bana ya da sevdiğime zarar vermeye beni tehdit eder.	8	3.1	11	4.3	10	3.9	8	3.1	221	85.7
Tanıdığım/tanımadığım kişiler sosyal medya aracılığıyla benimle iletişim kurar beni rahatsız eder.	8	3.1	13	5.0	30	11.6	30	11.6	177	68.6
Eşim/sevgilim istemediğim zamanlarda cinsel yaklaşmaya zorlar.	12	4.7	9	3.5	12	4.7	13	5.0	212	82.2
Eşim/sevgilim bana fiziksel güç uygular.	7	2.7	9	3.5	10	3.9	10	3.9	222	86.0
Eşim/sevgilim beni dayakla tehdit eder.	6	2.3	8	3.1	12	4.7	10	3.9	222	86.0
Eşim/sevgilim arkadaşlarımla görüşmemi engeller.	9	3.5	10	3.9	22	8.5	25	9.7	192	74.4
Eşim/sevgilim arkadaşlarımla yanında küçük düşürür.	4	1.6	5	1.9	12	4.7	10	3.9	227	88.0
Eşim/sevgilim başkalarının yanında azarlar.	5	1.9	4	1.6	16	6.2	9	3.5	224	86.8
Eşim/sevgilim bana hakaret eder.	4	1.6	4	1.6	13	5.0	13	5.0	224	86.8
Eşim/sevgilim bana bağırır.	6	2.3	4	1.6	15	5.8	17	6.6	216	83.7
Eşim/sevgilim giyimime karışır.	15	5.8	9	3.5	21	8.1	20	7.8	193	74.8
Eşim/sevgilim beni kıskanır.	55	21.3	30	11.6	30	11.6	21	8.1	122	47.3

Tablo 4 ve Tablo 5'te kadın ve erkek öğrencilerin şiddet deneyimlerine yer verilmiştir. Herhangi bir nedenle şiddet uygulayan kadın öğrencilerin oranı %31.5 iken bu oran erkekler için %65.5'dir. Kadın öğrencilerin %20.4'ü, erkek öğrencilerin %45.3'ü ebeveyni tarafından şiddete maruz kalmıştır. Kadın öğrencilerin % 18.8'i erkek öğrencilerin % 26.4'ü

kardeşi tarafından şiddete maruz kalmıştır. Tanımadığı kişiler tarafından duygusal şiddete maruz kalma oranı kadın öğrenciler için %36.56 iken bu oran erkek öğrenciler için bu oran %27.98'dir. Kadın öğrencilerin % 5.8'i partneri tarafından cinsel şiddete, % 4.5'i fiziksel şiddete, % 13.3'ü duygusal şiddete maruz kalmaktadır. Erkek öğrencilerin %

14'ü partneri tarafından cinsel şiddete, % 14'ü fiziksel şiddete % 21.52'si duygusal şiddete maruz kalmaktadır.

3. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma Iğdır Üniversitesi ön lisans ve lisans öğrencilerine uygulanmıştır. Araştırma sonucuna göre erkek öğrenciler (%65.5) kadın öğrencilere (%31.5) kıyasla 2 kat daha fazla oranda şiddete maruz kalmıştır. Hem ebeveyn hem de kardeş şiddetine erkek öğrenciler kadın öğrencilerden daha fazla oranda maruz kalmıştır. Dağlar ve Bilgiç (2017) aile içi şiddete maruz kalan öğrencilerin oranını %40.56 olarak saptamıştır. Aile içi şiddete erkek öğrencilere kıyasla daha az maruz kalan kadın öğrenciler tanımadığı kişiler tarafından duygusal şiddete erkeklere kıyasla daha fazla oranda maruz kaldığı görülmüştür. Partneri tarafından hem kadın öğrenciler hem de erkek öğrenciler en fazla duygusal şiddete maruz kalmaktadır. Cinsel şiddete maruz kalma durumu kadın öğrencilerde %5.8 iken bu oran erkek öğrenciler için %14'tür. Bu durumun kadın öğrenciler tarafından ifade etmede zorluk yaşadığından aslında daha yüksek oranlarda karşımıza çıkacağı tahmin edilmektedir (Karabulutlu 2015). Dikmen ve Marakoğlu (2019) çalışmalarında öğrencilerin %21.4'ünün hayatlarında en az bir kere şiddete maruz kaldığını açıklamıştır. Karabulutlu (2015) çalışmasında kadın öğrencilerin cinsel şiddete maruz kalma oranını %2.7 olarak ifade ederken erkek öğrenciler arasında cinsel şiddete maruz kaldığını ifade eden öğrenciye rastlamamıştır.

Şiddete ilişkin görüşlerin dağılımına bakıldığında toplumsal cinsiyet rollerini erkeklerin daha yüksek oranda benimsediği görülmektedir. Erkeklerin evi geçindirmek zorunda olduğu, erkek istemiyorsa kadının çalışmaması gerektiği, erkeğin kadından daha fazla para kazanması gerektiği, kadının erkeğin kontrolünde olması gerektiği, ataerkil aile yapısının sürdürülmesi gerektiği, kadının herhangi bir yere gitmek için eşinden izin alması gerektiği görüşüne erkek öğrenciler kadın öğrencilere kıyasla daha fazla katılmıştır. Benzer sonuçlara Karabulutlu'nun (2015) çalışmasında da ulaşılmıştır. Aile içi şiddete daha fazla maruz kalan erkek öğrenciler bazı durumlarda şiddetin çözüm olabileceğini düşünmektedir. Her 4 öğrenciden biri şiddet uygulayanlara verilen cezaların yeterli olduğu görüşündedir. Şiddete maruz kalanların devlet desteği alması gerektiği konusunda katılım oranı yüksektir.

Öğrencilerin şiddete ilişkin görüşlerinin değerlendirildiği çalışmada aile içi şiddete erkek öğrencilerin daha fazla maruz kalmasına rağmen şiddet uygulayan ve şiddeti çözüm yolu olarak kabul eden grubun yine erkek öğrenciler olduğu görülmektedir. Şiddetin şiddeti doğurduğu çalışma sonucunda görülmektedir. Şiddete ilişkin görüşler arasında toplumsal cinsiyet rollerini erkeklerin daha fazla benimsediği görülmektedir. Şiddet konusunda farkındalığın artırılması, toplum temelli eğitim

programlarının düzenlenmesi, konu ile ilgili çalışmaların yapılması gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- B Kol, E ve Topgül, S. (2021). Sosyal hizmet alanında kadına yönelik aile içi şiddette tidal model önerisi. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 26(4), 435-444.
- WHO, Violence Against Women. Erişim Adresi (16.06.2021) :<https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>.
- Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (2018). Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması. Erişim Adresi (20.06.2021): <http://www.openaccess.hacettepe.edu.tr:8080/xmlui/handle/11655/23338>.
- Durduran, Y; Okka, B; Karaoğlu, N ve Öztürk ENY. (2021). Kadına yönelik aile içi şiddet: Tıp fakültesi hemşirelerinin görüş ve uygulamaları. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 4(1), 56-63.
- Aduloju, PO; Olagbuji, N; Olofinbiyi, AB ve Awoleke, JO. (2015). Prevalence and predictors of intimate partner violence among women attending infertility clinic in south-western nigeria. European Journal Of Obstetrics & Gynecology And Reproductive Biology, 188, 66-69. doi: 10.1016/j.ejogrb.2015.02.027
- Ames, T; Glenn, L vs Simons L. (2014). Dating violence: promoting awareness and mitigating risk through nursing innovations. Journal Of The American Association Of Nurse Practitioners, 26, 143-147.doi: 10.1002/2327-6924.12095
- Sütçü, S. (2021). Türkiye'de aile mahkemesi uzmanlarının aile kavramı ve aile içi şiddet olgusuna yönelik değerlendirmeleri: Nitel bir araştırma. Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, 5(2), 140-155.
- Dağlar, G; Bilgiç, D ve Demirel G. (2017). Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları. Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi, 10(4), 220-228.
- Karabulutlu, Ö. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin şiddet konusundaki görüş ve deneyimleri. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 2(1), 26.
- Can, Y. (2015). Üniversite öğrencilerinin aile, cinsiyet rolleri ve kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları. International Journal of Social Sciences and Education Research, 1 (1), 163-175.
- Dikmen HA, Marakoğlu K. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ile kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarının incelenmesi. Genel Tıp Dergisi, 29 (2), 73-79. atı, U. (2011). *Dijital Oyunlar "Kendi Dünyanda Yaşa. Bizimkinde Oyna."*. İstanbul: Derin Yayınları.